

Kan 2024 bli året då det vänder?

Ar 2023 kommer vi att komma ihåg som året då mjölkpriset sjönk som en grästen och med det även lönsamheten. Vädermässigt hade vi både ett regnår och ett torkår under samma år något som är ganska ovanligt, åtminstone i den omfattningen som var.

Fodermässigt verkar de senare vallskördarna vara av dålig kvalitet och vi hör från flera av våra medlemmar att det är svårt att få korna att mjölka bra på det fodret. Vi kan nu lägga 2023 till handlingarna vilket de flesta nog är väldigt nöjda med.

LIVSNÖDVÄNDIG VERKSAMHET

Inför 2024 är förhoppningarna att allt som berör oss ska vända. Med det menar vi att en rad olika förbättringar för oss inom lantbruket och inte minst mjölkproduktionen ska ske.

En bra början vore att vi skulle få en ändring i klassningen av lantbruket som miljöfarlig verksamhet till livsnödvändig. Detta ger inga omedelbara pengar men det skulle vara ett sätt för samhället att visa att de vill ha produktion av mat i Sverige.

Dessutom borde ett förbud mot anonyma anmälningar införas!

DISKRIMINERING OCH SKOTTPENGAR

Sverige kan inte ha avvikande regler mot övriga EU. Den tydligaste diskrimineringen av svensk djurproduktion är beteskravet. Att det inte är avskaffat är rent ut sagt en stor skam. Detta måste snarast åtgärdas. Kan vi ens släppa ut kalvar och ungdjur på bete med tanke på djurskyddslagen? Där står det ju att djuren ska skyddas mot onödigt lidande. Att bli jagad och i värsta fall ihjälbiten av ett rovdjur är ju i högsta grad ett onödigt lidande. Det är även dags att införa skottpengar på vildsvin och hjort.

NÖTKREATUREN GÖR NYTTA

Jordbruksverket har under många år krånglat till regler för EU-stöd, gjort onödigt många kontroller och tillämpat avdrag på fel sätt. Detta har lett till att Sverige fått böter från EU för felaktig tillämpning och för dåliga kontroller. Det är dags att Jordbruksverket ser till landets och lantbrukets bästa och gör rätt!

Våra kor, oavsett om det är mjölk eller kött, har under ett antal år anklagats för att vara skadliga för klimatet. Egentligen är detta så dumt att det inte förtjänar att nämnas men vi tror och hoppas att 2024 ska bli året då de flesta åter förstår att nötkreatur är bra för miljön och att den mat de ger oss är bra för vår hälsa.

DET VILDA DILEMMAT

Rovdjur, älg, vildsvin och hjort är djur som ständigt ger upphov till diskussioner och bråk. Vi hoppas att samhället kommer till insikt om att det inte går att ha rovdjur i kombination med djurproduktion på bete. Det går inte att ha växtodling ihop med stora viltstammar och vildsvin går aldrig ihop med växtodling. Inte ens ett fåtal.

ÅTER TILL KÄRNVERKSAMHETEN

Sist men inte minst hoppas vi på att våra ekonomiska föreningar verkligen återgår till att värna oss medlemmar och leverantörer.

Att mejerierna slutar upp med klimatberäkningar som är gjorda så att de inte tar med kolinlagring och därmed är totalt missvisande för det kretslopp vi sysslar med.

Vi hoppas att mejerierna tar sitt förnuft till fänga och slutar upp med ständiga regelskärpningar, massor av onödig byråkrati och hårda kontroller. Att vi därmed kan återfå arbetsglädjen och friheten.

Samt att mejerierna återgår till vad de bildades för: Att samla mjölken och ge oss bra betalt för den.

Styrelsen för
Sveriges Mjölkbönder

Har vi någon äganderätt?

Frågan om vi har någon äganderätt är befogad och med jämna mellanrum också diskuterad. Hur ligger det då till? Om vi tänker efter är nog äganderättsfrågan större än vad vi många gånger tänker på. Vad är det egentligen vi numera kan säga att vi äger rätten att verkligen bestämma över?

- För att avverka skog ska vi söka tillstånd för att avverka. Om det finns något djur eller någon växt som anses sällsynt får vi inte avverka.
- Vi får inte ta bort diken eller stenmurar på vår mark på grund av biotopskyddet. Inte heller får vi rensa diken som vi vill eller dränera ut skogsmark.
- Skjuter du en varg på din mark utan att kunna bevisa att den attackerat dina djur riskerar du fängelse. Älg får du inte heller jaga som du vill.
- Om du har berg eller grus på din mark får du inte sälja den utan att söka tillstånd. Att få tillstånd för att sälja naturgrus är i princip omöjligt. Det finns begränsningar för hur mycket du får använda per år av eget grus i din egen verksamhet.
- Skulle det finnas mineralfyndigheter eller olja på din mark äger du inte den eftersom den kan prospekteras av andra.
- Om samhället vill dra en elledning eller en avloppsledning över din mark erbjuds du oftast en dålig ersättning. Vill du inte acceptera den, kan samhället tvinga sig fram på din mark. Detsamma gäller vägar och järnväg.

- Du får inte bygga en ladugård eller sprida gödsel på din egen mark utan att grannar och andra ska få säga sitt om du kommer över 400 djurenheter.

Detta är några exempel på hur begränsad äganderätten verkligen är. De senaste åren har det dock blivit än värre men på ett annat mer sofistikerat sätt och det är hur de kooperativa företag vi sägs äga hanterar vår frihet och vår rätt att göra som vi vill med det vi äger.

LÄGGER SIG I ALLT!

Mejerierna lägger sig numera i hur våra djur ser ut vad gäller hullet, om någon ko haltar och om det finns avskavda hårfläckar på något djur. De har synpunkter på hur inredningen är och i vilket skick. De ska ha tillgång till våra djurregister och växtodlingsplaner. Krav ställs på hur det ser ut på gården och vi ska göra markkartering.

Vi ska alltid vara redo att ta emot en kontroll inom en viss tid och det hjälper inte att man är sjuk, fått barn eller något annat.

ÄGANDERÄTT PÅ GÅRDSNIVÅ

En enskild person som kontrollerar oss åt mejeriet har getts så stor makt att de med omedelbar verkan kan stänga av oss från att leverera mjölk. Vi sägs vara ägare men kan tas ifrån rätten att leverera mjölk trots att det inte är något fel på mjölken.

LRF hävdar ofta att de är starka i äganderättsfrågor. Det stämmer men inte för oss på gårdsnivå utan kooperativens ägande av oss leverantörer. Kan vi verkligen säga att vi har någon äganderätt på gårdsnivå?

Ekonomiska föreningar – är de till för bönderna?

- För den som har kunnat följa utvecklingen inom de ekonomiska föreningarna ser det inte bra ut ur ett leverantörsperspektiv. Vi tänker främst på utvecklingen inom mejerierna men först ett färskt exempel: När reduktionsplikten nu sänktes vid årsskiftet var Lantmännen emot. Detta trots att en majoritet av Lantmännens medlemmar tjänar på det.
- När det gäller mejerierna ser vi hur utvecklingen under de senaste trettio åren har gått från att prioritera medlemsnytta till att vi har blivit mer och mer rena leverantörer. Förut ägde mejerierna mjölktankarna och vid behov av en större tank fick man den befintliga utbytt. Nu får vi själv stå för den kostnaden. Vi kunde också få hem mejerivaror med mjölk bilen men när mejerierna växte ansågs det vara för dyrt.

SKÄRPTE REGLER

Mejerierna tog mjölkprover och analyserade den hygieniska kvaliteten. Tidigare var det så att första gången en leverantör fick en anmärkning, blev det inget avdrag. Nu blir det avdrag direkt. Råkade vi leverera mjölk med spår av antibiotika, blev det ett avdrag som var kännbart. Numera riskerar vi att få betala hela tanken. För detta ska vi försäkra oss med allt vad det innebär med självrisker och regler. Tidigare togs detta kollektivt.

I takt med att antalet leverantörer minskat har reglerna runt oss skärpts. De regler som nu finns och de kontroller som görs är långt över lagkraven. Vår integritet är kraftigt minskad. Ju färre vi blir desto högre blir kraven och vi blir lättare att kontrollera. Vem har egentligen kontrollen över de ekonomiska föreningarna?

Sveriges Mjölkbönder startades 2006 med syftet att öka lönsamheten och förbättra villkoren för svensk mjölkproduktion. En prenumeration på Lantbrukets Affärer ingår i medlemskapet och därmed lyfter tidningen de frågor som är relevanta för oss. På vår hemsida www.sverigemjolkbonder.se finns all information om oss.

ORDFÖRANDE
Claes Jonsson
070-301 09 31
bankebolet@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE
Ulrik Isleborn
070-252 90 27
isarydab@gmail.com

ANDRE VICE ORDFÖRANDE
Mats Karlsson
070-395 48 66
emg.karlsson@gmail.com